

ЗАКОН

О ПРИВРЕМЕНОМ РЕГИСТРУ МАЈКИ И ДРУГИХ ЛИЦА КОЈИМА СЕ УПЛАЋУЈЕ НОВЧАНА ПОМОЋ

Предмет закона

Члан 1.

Овим законом уређују се сачињавање и вођење Привременог регистра мајки и других лица којима се уплаћује новчана помоћ (у даљем тексту: Привремени регистар) у циљу ублажавања последица кризе изазване поремећајима на светском тржишту и једнократног подстицаја за побољшање материјалних услова лица на која се односе одредбе овог закона, начин уплате новчане помоћи, као и друга питања која су од значаја за добијање новчане помоћи.

Право на новчану помоћ

Члан 2.

Право на уплату новчане помоћи у складу са овим законом има мајка детета за које се исплаћује новчана помоћ, а изузетно отац, старатељ или хранитељ детета за које се исплаћује новчана помоћ, под условима прописаним овим законом.

Значење израза

Члан 3.

У смислу овог закона, поједини изрази имају следеће значење:

1) „дете за које се исплаћује новчана помоћ” је физичко лице које је рођено 21. новембра 2006. године или након тог датума и које је на дан ступања на снагу овог закона држављанин Републике Србије;

2) „подносилац пријаве” је мајка детета за које се исплаћује новчана помоћ, изузев мајке детета које је на дан ступања на снагу овог закона на хранитељству заснованом одлуком органа старатељства, која се пријави за уплату новчане помоћи у складу са овим законом са важећом личном картом на дан пријаве. Ако мајка детета за које се исплаћује новчана помоћ није позната или није жива или не испуњава услове у складу са овим законом, подносилац пријаве може бити отац или старатељ детета за које се исплаћује новчана помоћ, који се пријави за уплату новчане помоћи у складу са овим законом са важећом личном картом на дан пријаве, изузев оца или старатеља детета које је на дан ступања на снагу овог закона на хранитељству заснованом одлуком органа старатељства;

3) „мајка детета за које се исплаћује новчана помоћ” је жена која на дан ступања на снагу овог закона испуњава следеће услове:

- (1) уписана је у матичну књигу рођених као мајка детета за које се исплаћује новчана помоћ,
- (2) држављанин је Републике Србије,
- (3) има пребивалиште на територији Републике Србије у складу са законом којим се уређују пребивалиште и боравиште грађана,

- (4) има статус родитеља који врши родитељско право према детету за које се исплаћује новчана помоћ у смислу прописа којима се уређују породични односи;

4) „отац детета за које се исплаћује новчана помоћ” је мушкарац који на дан ступања на снагу овог закона испуњава следеће услове:

- (1) уписан је у матичну књигу рођених као отац детета за које се исплаћује новчана помоћ,
- (2) сам врши родитељско право према детету за које се исплаћује новчана помоћ у смислу прописа којима се уређују породични односи,
- (3) држављанин је Републике Србије,
- (4) има пребивалиште на територији Републике Србије у складу са законом којим се уређују пребивалиште и боравиште грађана;

5) „старатељ детета за које се исплаћује новчана помоћ” је физичко лице које на дан ступања на снагу овог закона испуњава следеће услове:

- (1) правноснажним решењем органа старатељства постављен је за старатеља детета за које се исплаћује новчана помоћ,
- (2) држављанин је Републике Србије,
- (3) има пребивалиште на територији Републике Србије у складу са законом којим се уређују пребивалиште и боравиште грађана;

6) „лице којем се новчана помоћ уплаћује без подношења пријаве” је хранитељ детета за које се исплаћује новчана помоћ и прималац новчане социјалне помоћи, у складу са овим законом;

7) „хранитељ детета за које се исплаћује новчана помоћ” је физичко лице које је на дан ступања на снагу овог закона у статусу хранитеља детета за које се исплаћује новчана помоћ, на основу одлуке органа старатељства, у складу са прописима којима се уређују породични односи;

8) „прималац новчане социјалне помоћи” је физичко лице које је држављанин Републике Србије и које је на дан ступања на снагу овог закона носилац права у породици која остварује новчану социјалну помоћ у смислу закона којим се уређује социјална заштита и које испуњава услове из тачке 3) или тачке 4) овог члана;

9) „новчана помоћ” је накнада коју Република Србија – Министарство финансија, преко Управе за трезор исплаћује, у износу од 10.000 динара за свако дете за које се исплаћује новчана помоћ, лицима из тач. 2) и 6) овог члана, која испуњавају услове у складу са овим законом;

10) „Привремени регистар” је евиденција која садржи законом прописане податке о физичким лицима из тач. 1), 2) и 6) овог члана.

Привремени регистар

Члан 4.

Ради уплате новчане помоћи Министарство финансија сачињава и води Привремени регистар.

Привремени регистар из става 1. овог члана садржи следеће податке:

1) податке које подносилац пријаве доставља Министарству финансија:

- (1) јединствени матични број подносиоца пријаве,
- (2) регистарски број важеће личне карте подносиоца пријаве,
- (3) јединствени матични број сваког детета за које се исплаћује новчана помоћ,
- (4) назив банке код које је отворен или ће бити отворен рачун подносиоца пријаве на који ће се уплатити новчана помоћ,
- (5) дигитализовану копију правноснажне судске одлуке на основу које отац детета за које се исплаћује новчана помоћ сам врши родитељско право, уколико је он подносилац пријаве,
- (6) дигитализовану копију правноснажне одлуке органа старатељства којом се дете за које се исплаћује новчана помоћ ставља под старатељство, уколико је подносилац пријаве старатељ детета за које се исплаћује новчана помоћ;

2) податке о лицу којем се новчана помоћ уплаћује без подношења пријаве, које Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања доставља Министарству финансија, на дан ступања на снагу овог закона:

- (1) име и презиме,
- (2) јединствени матични број лица којем се новчана помоћ уплаћује без подношења пријаве,
- (3) јединствени матични број сваког детета за које се исплаћује новчана помоћ лицу којем се новчана помоћ уплаћује без подношења пријаве,
- (4) начин исплате новчане социјалне помоћи из евиденције прималаца новчане социјалне помоћи, односно накнаде која се исплаћује хранитељу,
- (5) број текућег рачуна преко кога прималац новчане социјалне помоћи прима помоћ, односно преко кога хранитељ прима накнаду.

Подносилац пријаве и орган из става 2. тач. 1) и 2) овог члана дужни су да достављају тачне и потпуне податке Министарству финансија.

Тачност и потпуност података из става 2. тачка 1) подтач. (1), (2) и (3) и тачка 2) подтач. (1), (2) и (3) овог члана Министарство финансија проверава у сарадњи са Министарством унутрашњих послова, а Министарство унутрашњих послова податке из става 2. тачка 1) подтач. (1), (2) и (3) и тачка 2) подтач. (1), (2) и (3) овог члана, у случају када су исти тачни и потпуни, доставља Министарству финансија уз податак о имену и презимену.

Тачност и потпуност података из става 2. тачка 1) подтач. (1) и (4) овог члана, као и име и презиме подносиоца пријаве, Министарство финансија проверава на основу података које му, преко Народне банке Србије, доставе банке које воде рачуне из подтачке (4).

Министарство финансија у сарадњи са Министарством државне управе и локалне самоуправе проверава да ли су подносилац пријаве, дете за које се исплаћује новчана помоћ, као и подаци којима се доказује испуњење услова прописаних овим законом уписани у матичну књигу, у року од пет дана од дана подношења захтева.

Податке из става 4. овог члана Министарство финансија, ради провере тачности и потпуности доставља електронским путем Министарству унутрашњих послова преко Управе за трезор.

Министарство унутрашњих послова проверава, без накнаде, тачност и потпуност података из става 4. овог члана, у року од пет дана од дана подношења захтева за проверу њихове тачности и потпуности.

Податке из става 5. овог члана Министарство финансија, преко Управе за трезор, доставља у електронском облику Народној банци Србије ради прослеђивања банкама.

Банка је дужна да податке о динарским рачунима подносилаца пријаве на које ће бити исплаћена новчана помоћ, и то: јединствени матични број грађана и број рачуна, достави Народној банци Србије у року од пет радних дана од дана пријема података из става 9. овог члана, односно наредног радног дана од дана отварања рачуна из члана 6. став 3. овог закона, на начин који утврди Народна банка Србије.

Народна банка Србије прибављене податке из става 10. овог члана доставља Министарству финансија, преко Управе за трезор, најкасније наредног радног дана од дана њиховог пријема.

Министарство финансија податке из става 2. овог члана обрађује у сврху прописану овим законом и чува и штити у складу са законом којим се уређује заштита података о личности.

Пријављивање за уплату новчане помоћи

Члан 5.

Подносилац пријаве пријављује се за уплату новчане помоћи у периоду од 20. августа до 20. септембра 2023. године, у складу са овим законом – електронски преко портала Управе за трезор.

Лицу којем се новчана помоћ уплаћује без подношења пријаве исплата новчане помоћи врши се без подношења пријаве из става 1. овог члана.

Посебан наменски рачун за уплату новчане помоћи

Члан 6.

Ако лице којем се новчана помоћ уплаћује без подношења пријаве нема текући рачун, банка „Банка Поштанска штедионица” а.д. Београд ће овом лицу отворити посебан наменски рачун за уплату новчане помоћи.

„Банка Поштанска штедионица” а.д. Београд дужна је да отвори посебан наменски рачун из става 1. овог члана у року од пет дана од дана достављања података од стране Министарства финансија.

У случају да подносилац пријаве нема текући рачун отворен код банке или не жели да му се уплата изврши у банци у којој имају отворен текући рачун, посебан наменски рачун за уплату новчане помоћи отвара изабрана банка коју подносилац пријаве одреди приликом пријављивања за уплату новчане помоћи у складу са чланом 5. став 1. овог закона.

Изабрана банка из става 3. овог члана дужна је да отвори посебан наменски рачун из тог става у року од пет дана од дана достављања података од стране Министарства финансија.

При отварању посебног наменског рачуна из ст. 1. и 3. овог члана не закључује се оквирни уговор којим се уређују услови за отварање, вођење и гашење тог рачуна.

Подаци о посебним наменским рачунима из ст. 1. и 3. овог члана не достављају се у јединствени регистар текућих и других рачуна правних и физичких лица који води Народна банка Србије.

За отварање и вођење посебних наменских рачуна из ст. 1. и 3. овог члана, као и за извршење платних трансакција и пружање других услуга у вези с тим рачунима, Управа за трезор, банке и ЈП „Пошта Србије” не могу наплатити накнаду нити друге трошкове.

Народна банка Србије не наплаћује Управи за трезор накнаде и друге трошкове за пренос средстава по основу уплате новчане помоћи у платним системима чији је оператор.

Након што банка у целини исплати износ новчане помоћи са посебног наменског рачуна или након што подносилац пријаве, односно лице којем се новчана помоћ уплаћује без подношења пријаве на други начин располаже средствима новчане помоћи у целини (нпр. пренос на други рачун), банка има право да угаси тај рачун.

Банка је дужна да у складу са уговореним начином комуникације са клијентом (нпр. дописом, имејлом, SMS-ом, или у апликацији електронског банкарства) обавести подносиоца пријаве, свог клијента, да је на његов текући рачун у банци извршена уплата новчане помоћи.

Начин исплате новчане помоћи и рекламације

Члан 7.

Министарство финансија исплаћује новчану помоћ подносиоцу пријаве и лицу којем се новчана помоћ уплаћује без подношења пријаве преносом средстава са посебног наменског рачуна који је отворен за ту намену код Управе за трезор на текући, односно посебни наменски рачун подносиоца пријаве или лица којем се новчана помоћ уплаћује без подношења пријаве који се води код банке.

Министарство финансија започиње исплату новчане помоћи од 25. септембра 2023. године.

Рекламацију поводом исплате новчане помоћи, подносилац пријаве и лице којем се новчана помоћ уплаћује без подношења пријаве подноси у складу са овим законом – електронски преко портала Управе за трезор.

Доношење прописа

Члан 8.

Ближи начин пријаве за добијање новчане помоћи из чл. 4. и 5. овог закона, као и начин исплате средстава и подношења рекламација из члана 7. овог закона, прописује министар надлежан за послове финансија.

Изузимање од извршења

Члан 9.

Новчана помоћ не може бити предмет извршења у смислу закона којим се уређују извршење и обезбеђење.

Брисање података из Привременог регистра

Члан 10.

Подаци из Привременог регистра бришу се по истеку годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

Ступање на снагу

Члан 11.

Овај закон ступа на снагу 1. августа 2023. године, осим члана 8. овог закона који ступа на снагу осмог дана од дана објављивања овог закона у „Службеном гласнику Републике Србије”.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

I. УСТАВНИ, ОДНОСНО ПРАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА О ПРИВРЕМНОМ РЕГИСТРУ МАЈКИ И ДРУГИХ ЛИЦА КОЈИМА СЕ УПЛАЋУЈЕ НОВЧАНА ПОМОЋ

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у одредбама члана 97. тач. 6, 7, 10. и 17. Устава Републике Србије, према којима Република Србија уређује и обезбеђује, поред осталог, јединствено тржиште, правни положај привредних субјеката, систем обављања појединих привредних и других делатности, банкарски и девизни систем, својинске и облигационе односе и заштиту свих облика својине, систем у областима здравства, социјалне заштите, борачке и инвалидске заштите, бриге о деци, образовања, културе и заштите културних добара, спорта, јавног информисања; систем јавних служби, као и друге односе од интереса за Републику Србију, у складу с Уставом.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Имајући у виду тренутне околности у свету и кризу изазвану поремећајима на светском тржишту, у циљу ублажавања економских последица које су услед тога настале по Републику Србију, неопходно је да држава настави да предузима мере подршке како привреди, тако и грађанима. Република Србија преузела је део терета кризе на себе за привреду и грађане и већ спровела је одређене мере, као што су повећање пензија, повећање минималне зараде, повећање плата у јавном сектору, као и исплата грађанима од навршених 16 до навршених 29 година. Током 2022. године, а у циљу ублажавања последица пандемије болести COVID-19 изазване вирусом SARS-CoV-2, физичким лицима од 16 до 29 година у два наврата исплаћена је новчана помоћ у износу од 100 евра, у складу са условима прописаним Законом (Закон о Привременом регистру држављана Републике Србије од 16 до 29 година којима се уплаћује новчана помоћ за ублажавање последица пандемије болести COVID-19 изазване вирусом SARS-CoV-2 („Службени гласник РС”, бр. 3/22 и 20/22), као и 5.000 динара у складу са одредбама Закона о Привременом регистру држављана Републике Србије од 16 до 29 година којима се уплаћује новчана помоћ („Службени гласник РС”, број 125/22) што је за резултат имало одређено побољшање положаја ове категорије лица. У намери да се очува стандард грађана, као и макроекономска стабилност, Република Србија наставља да предлаже и спроводи мере економске подршке грађанима, пре свега кроз ново повећање пензија и плата у јавном сектору.

Предлогом овог закона предвиђа се циљана помоћ намењена пре свега мајкама деце предшколског и школског узраста, управо оне групе младих које претходним мерама није била директно обухваћена. Помоћ ће се извршити на начин да се једнократно исплати по 10.000 динара за свако дете на које се односи Предлог закона, у месецу септембру када се јављају увећани издаци за ову групу лица.

Као лица која имају право на уплату новчане помоћи наведене су мајке деце на које се одредбе закона односе, а изузетно право могу имати отац, старатељ, односно хранитељ. У питању је категорија лица од посебног значаја за Републику Србију, која се стара о младима предшколског узраста или у фази школовања. Наведено доводи до околности да им је, нарочито у новонасталим економским околностима, често отежано да ускладе родитељске и финансијске обавезе, што нарочито долази до изражаја у време почетка школске године.

Након широког и свеобухватног анализирања у пуној координацији са свим релевантним чиниоцима и субјектима у Републици Србији, констатована је потреба да Република Србија преузме обавезу да изврши уплату једнократне

новчане помоћи оним лицима који се старају о деци за коју се исплаћује новчана помоћ (која су рођена 21. новембра 2006. године или након тог датума и која су на дан ступања на снагу закона држављани Републике Србије), за које се подносилац пријаве - мајка детета за које се исплаћује новчана помоћ, пријави за уплату новчане помоћи у складу са овим законом са важећом личном картом на дан пријаве, а изузетно, уколико мајка детета за које се исплаћује новчана помоћ није жива или не испуњава услове у складу са законом, подносилац пријаве може бити отац или старатељ детета за које се исплаћује новчана помоћ, који се пријави за уплату новчане помоћи у складу са овим законом са важећом личном картом на дан пријаве. Предвиђена је и категорија лица којима се новчана помоћ уплаћује без подношења пријаве, у која спадају хранитељ детета за које се исплаћује новчана помоћ и прималац новчане социјалне помоћи.

С обзиром на чињеницу да је јавна управа већ успоставила одређене капацитете који су коришћени приликом спровођења прописа којима су регулисане исплате новчане помоћи са циљем ублажавања последица пандемије болести COVID-19 изазване вирусом SARS-CoV-2, као и са циљем ублажавања последица кризе изазване поремећајима на светском тржишту, није потребно успостављање нових капацитета ради спровођења предложене мере.

Имајући у виду наведено, предлага се доношење овог закона.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

У уводној одредби, у **члану 1. Предлога закона** утврђени су предмет уређивања, сачињавање и вођење Привременог регистра, начин уплате новчане помоћи и друга питања која су од значаја за новчану помоћ.

У **члану 2. Предлога закона** прописано је ко има право на уплату новчане помоћи.

Чланом 3. Предлога закона уређује се значење израза, и то: „дете за које се исплаћује новчана помоћ”, „подносилац пријаве”, „мајка детета за које се исплаћује новчана помоћ”, „отац детета за које се исплаћује новчана помоћ”, „старатељ детета за које се исплаћује новчана помоћ”, „лице којем се новчана помоћ уплаћује без подношења пријаве”, „хранитељ детета за које се исплаћује новчана помоћ”, „прималац новчане социјалне помоћи”, „новчана помоћ” и „Привремени регистар”.

Чланом 4. Предлога закона прописано је сачињавање и вођење и садржај Привременог регистра, прописани су подаци које подносилац пријаве доставља Министарству финансија, подаци о примаоцу новчане социјалне помоћи и о хранитељу које Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања доставља Министарству финансија на дан ступања на снагу овог закона, дужност достављања тачних и потпуних података, начин проверавања тачности и потпуности података, као и начин обраде података у сврху прописану овим законом и обавезу чувања и заштите истих у складу са законом којим се уређује заштита података о личности.

Чланом 5. Предлога закона прописан је начин и рок за пријављивање за уплату новчане помоћи, као и начин за уплату новчане помоћи лицу којем се новчана помоћ уплаћује без подношења пријаве.

У члану 6. Предлога закона предвиђено је отварање посебних наменских рачуна лицима којима се новчана помоћ уплаћује без подношења пријаве, отварање посебних наменских рачуна за подносиоце пријаве у случају да подносилац пријаве нема текући рачун отворен код банке или не жели да му се уплата изврши у банци у којој имају отворен текући рачун, као и друга питања од значаја за отварање и вођење оваквих рачуна. Прописано је да за отварање и вођење посебних наменских рачуна, као и за извршење платних трансакција и пружање других услуга у вези с тим рачунима, Управа за трезор, банке и ЈП „Пошта Србије” не могу наплатити накнаду нити друге трошкове.

Чланом 7. Предлога закона предвиђен је начин исплате новчане помоћи и рекламација.

У члану 8. Предлога закона прописано је да ближи начин пријаве за добијање новчане помоћи, као и начин исплате средстава и подношења рекламација прописује министар надлежан за послове финансија.

У члану 9. Предлога закона предвиђено је да новчана помоћ не може бити предмет извршења у смислу закона којим се уређују извршење и обезбеђење.

У члану 10. Предлога закона предвиђена је обавеза брисања података из Привременог регистра по истеку годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

У члану 11. Предлога закона предвиђено је да овај закон ступа на снагу 1. августа 2023. године, осим члана 8. овог закона који ступа на снагу осмог дана од дана објављивања овог закона у „Службеном гласнику Републике Србије”, а којим је предвиђено да ближи начин пријаве за добијање новчане помоћи, као и начин исплате средстава и подношења рекламација прописује министар надлежан за послове финансија.

IV. ПРОЦЕНА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ПОТРЕБНИХ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

Средства за спровођење овог закона обезбеђена су у буџету Републике Србије.

V. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА ПО ХИТНОМ ПОСТУПКУ

Предлаже се да се овај закон донесе по хитном поступку, у складу са чланом 167. Пословника Народне скупштине („Службени гласник РС”, број 20/12 – пречишћен текст), из разлога што се овим законом уређују питања и односи настали услед непредвиђених околности и кризе изазване поремећајима на светском тржишту, што представља околности које нису могле да се предвиде. Недоношење овог закона по хитном поступку могло би да проузрокује штетне последице по рад органа и организација, узимајући у обзир околност да су средства за спровођење закона обезбеђена у буџету за 2023. годину.

**ИЗЈАВА О УСКЛАЂЕНОСТИ ПРОПИСА СА
ПРОПИСИМА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ**

1. Овлашћени предлагач - Влада
Обрађивач – Министарство финансија

2. Назив прописа

ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ПРИВРЕМЕНОМ РЕГИСТРУ МАЈКИ И ДРУГИХ ЛИЦА
КОЈИМА СЕ УПЛАЋУЈЕ НОВЧАНА ПОМОЋ

3. Усклађеност прописа с одредбама Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Споразум):

а) Одредба Споразума која се односе на нормативну садржину прописа,

/

б) Прелазни рок за усклађивање законодавства према одредбама Споразума,

/

в) Оцена испуњености обавезе које произлазе из наведене одредбе Споразума,

Не постоји

г) Разлози за делимично испуњавање, односно неиспуњавање обавеза које произлазе из наведене одредбе Споразума,

/

д) Веза са Националним програмом за усвајање правних тековина Европске уније,

Не постоји веза са Националним програмом за интеграцију Републике Србије у Европску унију.

4. Усклађеност прописа са прописима Европске уније:

а) Навођење одредби примарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима,

Не постоје одговарајући прописи Европске уније са којима је потребно обезбедити усклађеност

б) Навођење секундарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима,

Не постоје одговарајући прописи Европске уније са којима је потребно обезбедити усклађеност

в) Навођење осталих извора права Европске уније и усклађеност са њима,
/

г) Разлози за делимичну усклађеност, односно неусклађеност,
/

д) Рок у којем је предвиђено постизање потпуне усклађености прописа са прописима Европске уније,
/

5. Уколико не постоје одговарајуће надлежности Европске уније у материји коју регулише пропис, и/или не постоје одговарајући секундарни извори права Европске уније са којима је потребно обезбедити усклађеност, потребно је образложити ту чињеницу. У овом случају, није потребно попуњавати Табелу усклађености прописа. Табелу усклађености није потребно попуњавати и уколико се домаћим прописом не врши пренос одредби секундарног извора права Европске уније већ се искључиво врши примена или спровођење неког захтева који произилази из одредбе секундарног извора права (нпр. Предлогом одлуке о изради стратешке процене утицаја биће спроведена обавеза из члана 4. Директиве 2001/42/ЕЗ, али се не врши и пренос те одредбе директиве).

Не постоје одговарајући прописи Европске уније са којима је потребно обезбедити усклађеност.

6. Да ли су претходно наведени извори права Европске уније преведени на српски језик?
/

7. Да ли је пропис преведен на неки службени језик Европске уније?

Не.

8. Сарадња са Европском унијом и учешће консултаната у изради прописа и њихово мишљење о усклађености.

У изради овог закона није остварена сарадња са Европском унијом.